

N^{RO} 95.

KORRESPONDENT—WARSZAWSKI

DONOSZĄCY WIADOMOŚCI KRAIOWE Y ZAGRANICZNE

*W Sobotę o godzinie 10. zrana.***WIADOMOSCI KRAIOWE.**

Z Warszawy dnia 8. Grudnia. Rozdane są na posagi 10. tysięcy Złł: wypadających z procentu od summy 200,000, fundowanej przez ś.p. Młodzieiowskiego Kanc: Kor: i Bis: Poznań: na Dobrach Taykury lokowanej dla 36. ubogich cnotą zaleconych Panien. Takową summę na 3. klasy podzielonym Szlacheckim po 450. Miejskim po 250. a Wiejskim po 122. Złł: Pannom rozdawał dnia 6. t. m. JX. Okęcki Biskup Poznański w Kollegiacie S. Jana, po odprawionej spowiedzi i przyjętej Komunii od tychże Panien. Mówiona była przedrozdaniem posagów homilia o uczynkach miłosiernych. Po rozdaniu posagów, na koniec Sierocie 5. letniej ze Szpitala Dzieciątka Jezus, która ciągnęła losy na pomienione posagi, dana jest iałmużna dla tegoż Szpitala. Ta dobroczynność, nawet po zgaśłym życiu Fundatora, wieleż to czułych serc, w późne wieki słodką nie napelni wdzięcznością!

Xiaże *Gagaryn* General Rossyjski zabawiwszy tu dni kilka, dnia 6. tego mies: wyjechał z tej stolicy.

W przeszłym tygodniu JW. *Sottian* Marszałek Nadworny W. X. Litt: z zagranicy tędy do Litwy przejeżdżał.

Z Krakowa dnia 4. Grudnia. Miasto stołeczne Krakow Rocznicę Koronacyi N. PANA dnia 25. Mca Listopada w następujący obchodziło sposób: W Kościele Archipresbiteralnym Panny MARYI w Rynku stojącym, obrządkiem Biskupim JX. Jozef *Olechowski* Biskup Uranopolit: Sufr: Krakowski, Orderu Sgo Stanisława Kawaler celebrował Mszą S. na której JW. *Walewski* Marszałek Konfederacyi Wdztwa Krakowskiego, Orderow Polskich Kawaler z JWW. Konsyliarzami Prześ: Konfederacyi Wdztwa Krakowskiego i Obywatelami Wdzkiami, JWW. Czyrski woysk Koronnych. *Tourmasow* woysk Rossyjskich Generalowie z swemi Officerami, i Magistratem znaydowali się. Cechy zaś Miasta Krakowa, *Kazimierza* i *Kleparza* z chorągwiami assystowały. Po skończonej wotywie, gdy JX. Biskup intonował *Te Deum laudamus*, Miasto przez artylleryą Koronną tu konsystującą 100. razy z armat ognia dało. Nastąpił dla JWW. Gene.
Dddd

rałow woysk obojga, tudzież obywatelów Woiewodztwa i Magistratu u JW Marszałka Konfederacyi wspaniały obiad, na którym iedno szczególnie NAYIAŚNIEYSZEGO PANA zdrowie spełnione było. W czasie tego Batalion JW. Czapskiego z ręczney strzelby dawał ognia. Wieczorem grana była Komedia *Henryk VI. na Łowach*, dla której z okazji dnia tego Sala i Teatr kosztownie illuminowane były. Po skończoney Komedyi JW. Marszałek zaprosił Damy i osoby wyższej dostojności na kolacyą, i tak dzień Roczniczy Koronacyi NAYIAŚNIEYSZEGO PANA, Rok 29. zaczynający, wesóło zakończony został.

Z Szawel dnia 26. Listopada. Dzień roczniczy Nayiaś: Pana był tu obchodzony przez Konsystuiącego z Sztabem i kommendą swoją JW. J. Pana Mikołaja Sulistrówkiego Brygadyera i kommandanta Brygady Ussarkiey woysk W. X. Litew: z przyzwoitą okazałością i szczególną satysfakcyą całego przytomnego tu Obywatelstwa. Zrana o godzinie 6. przez kilka krotne wystrzelenie z ręczney strzelby ogłoszona była ta miła pamiątka anniwersarza Koronacyi Nayiaś: Pana. O godzinie 4. JW. Brygadyer ze wszystkiemi przytomnemi Officerami licznie tu zgromadzonemi i z całą paradą woyskową nacydował się w Kościele Farnym na uroczystym nabożeństwie i na wybornym kazaniu stosownie do takowey okoliczności przez JXiędza Korsyna Karmelitę Bosęgo kapelana woyskowego mianym. Po którym nabożeństwie i kazaniu zuaydujący się tu JW. JXiędz Tadeusz Bukaty Biskup Sufragan Zmudzki Kawaler Orderu S. Stanisława przy licznyim tego miejsca Duchowieństwie Pontificaliter śpiewał *Te Deum Laudamus* przy nieustannym z ręczney strzelby ognia dawaniu od konsystuiącego tu żołnierza. Po ukończonym całym nabożeństwie JW. Brygadyer zaprosił na wspaniały do siebie obiad tak JW. Sollenizanta, iako i przytomnych JWW. Konsyliarzy Konfederacyi miejscowey i wielu innych zacnych Obywateli tu się znaydujących i poblizu mieszkających, na którym spełniane było zdrowie N. Pana przy rzesłistym dawaniu ognia z ręczney strzelby. Tacała kompania złożona z Obywateli i Obywaterek trwała do późney pory z kolacyą i tańcami.

Mowa JW. BRANICKIEGO Hetmana W. Koron: do Nayiaśnieszey Imperatorowey wszech Rossyi, na czele Delegacyi od Rzepltey wysłaney będącego. dnia 14. Listop: miana.

Wysłani od Narodów Polskiego i Litewskiego, wolnych dawniey iłotą rządu, a dzisiay dzielnyim wsparciem Nayiaśnieszey Waszey

Imperatorskiej Mości, nieśmy imieniem onych przed jej Majestät winne wdzięczności oświadczenie, za powrót Staro-Polskiego Rzeczypospolitey stanu.

Czuje Polak, iż winien to szczególnie wspaniały duszy N. W. Imperatorskiej Mci, że jest ieszcze wolnym, a nawet, że jest ieszcze Polakiem. Ufny tylko męstwu i cnocie własney, poległby był ofiarą obcey charakterowi Narodowemu intrydze, gdyby to zdarzenie niepadło nań w wieku, którego nayschlubniejszą będzie Epoką Pannowanie Wielkiej Katarzyny.

Imię to nieśmiertelne u nayspóźniejszych Polaków będzie zawsze wolności hasłem; tak, iak jest dziś zasadą sławy i szczęścia swoiego kraju, a naysodleglejszy świata mieszkaniec, opowiadając Wnułkom zadziwiające dzieła Pannowania N. W. Imperatorskiej Mci, dodać z zachwyceniem: Tey to Wielkiej Monarchini Ręka dźwigała Królów, a wolność dawała Narodom.

Już był Despotyzm osiadł Tron Polski, zgwałciwszy wszystkie zapory, któremi go mądrość dawnych Polaków obwarowała; już groźnym musu ciężarem przyciśniony Polak, ugiął nienawykłe kolano przed Bożyszczem od wieków nieznanym w jego krainie, i patrzył z rozpaczą na wieczyste kajdany, które Prawników jego kępować miały! Wyrzeli nań BOG i Katarzyna! Upadł Balwan zwodniczy, pierzchneli onego Twórcy i Czciiele; powstał Polak podobny swoim Naddziadom! wznosił ręce ku Niebu, a oczy też czułości pełne, ku swojej Wybawicielce.

O! gdyby nowo odzyskana wolność stała się wiecznie-trwałym dla Narodu Polskiego szczęściem! pragnie on tego, ale go nie widzi, tylko w wieczystym sprzymierzeniu się z Państwami, które Opatrzność wiekopomnemu N. W. Imperatorskiej Mci poddała Berlu; te są jego nayszczersze chęci, na ich skutku swój los, spokojność i nayswyższą zakłada pomyślność.

Dla nas większy nad wszystkie wyrazy honor, być tłumaczami życzeń Narodu przed tym Majestätem, który uwielbiać osobiście ukoronowane głowy poczytuia za zaszczyt.

Kopia Odpowiedzi od Tronu Nayiaśnieszey Imperatorowey całej Rossyi Delegowanym do teyże Imperatorowey Jmci od Nayiaśnieszey Rzepltey Polskiej dnia 14. Listopada 1792. R. w Petersburgu danej.

Nayiaśnieszca Imperatorowa przyjmując z szczegulnym ukontentowaniem wyrazy szczerze sentymentów dla niej Narodu wolnego przyjacielskiego i sąsiedzkiego; znajdzie oraz miłą nadgodę warunków swoich i uśłowań, które czyniła dla obrony prawdziwych synów Nayiaśnieszey Rzepltey Polskiej, i dla poitawienia jej w swojej dawney wolności i niepodległości.

Przyłanie Poselstwa tak uroczystego do niej, zaświadczy w obliczu całego świata i stateczną troskliwość Nayiaśnieszey Imperatorowey o prawdziwe dobro Narodu Polskiego, i wdzięczność tegoż Narodu za wsparcie, które mu czynić raczyła, iako Monarchini sąsiedzkiego i przyjacielskiego Mocarstwa.

Imperatorowa Jmć mając w układzie nigdy niezmiennym przeświadczyć nieprzerwanie i w czasach następnych Naród Polki o tych sentymentach dla niego, przez dowody równie niewątpliwe, odbiera z niemniejszym ukontentowaniem pragnienie, które jej

Dddd 2

oświadczone zostało imieniem Najjaśniejszej Rzępltey, do ustalenia przez Alians ścisły związków przyjaźni i dobrych Kointelligen-
cy między dwoma Państwami: I przeto rozkazuje mi, abym dał
wiedzieć Prześwietney Delegacyi wzajemność jej chęci ku zwią-
zkowi tak naturalnemu, i zapewnił tak w ogólności, iako i wszcze-
gólności każdego z jej członków, o wysokości uprzejmości Naj-
jaśniejszej Imperatorowy.

Dodatek do Instrukcyi Delegowanym do JW. Kochowskiego służący.

Konfederacya Generalna Wolnych Obojga złączonych Narodów.
Częste odbierając zażalenia na krzywdy i uciski przez postępowa-
nie wojsk Rosyjskich przeciwne wcale intencjom wspaniałej i
przyjaźney Rzępltey Monarchini, częste i UUR. Delegowanym do da-
ney im instrukcyi przesyła dodatki i zalecenia, które UUR. Dele-
gowani tym gorliwiej uzupełniają, im większy w niey szkody wkra-
ia i krzywdy Obywatelskiej wyrzą obiek.

A najprzód przyląca się raport pod dnem piątym Novembris
Prześwietney Konfed: Wdztwa Braclawskiego z przyłączonemi An-
nexami, aż do Litery F. iako Woiewództw Wołyńskiego i Łęczy-
ckiego przez Summariusze spisaniem.

Wymagania Furażów znacznych, a prócz tych wymuszenie od
poddanych żywienia ze zbytkiem konsytuującego po wsiach Woy-
ska, nie płatne, i nie proporcjonalne poczt, stoiek, i podwod zabo-
ry, nie dyskretne ich wyciąganie, żądancy sprawiedliwości odmowie-
nie, wybieranie Furażów nie z tych miejsc, które za możniejszy
miejscowa Konfederacya widzi, i bez iey rozkładu: są to uciążli-
wości przykre, i aby działane nie były, silniejszy zalecenia i
skutecznego potrzebuia.

Dopomną się zatem UUR. Delegowani, aby żołnierze po wsiach
konsytuujący, gdy Furaże biorą, nad dom, ogień, wodę, i sol, od
poddanych nie żądali więcej, poczt i podwod nie płatnie, i nie ina-
czej, iak za paletami miejscowej Konfederacyi nie brali, Obywa-
telów grzeczniej traktowali, aby wykroczenia przestępnych kara-
ne były.

Ponieważ zaś liczba żądanych Furażów, już jest wiadomą, niech-
że będzie zostawiony Konfederacyi miejscowej rozkład tego Fura-
żu, i iego wielość na całe Woiewództwo, aby nikt uciążonym nie
był.

Przylącają się ustanowienia cen na Furaże i Prowianty przez
Woiewództwa Krakowskie, i Braclawskie nadeftane, podług których
o zapłatę tychże Furażów, iakie dla Wojsk Rosyjskich dostarczono-
ni były, dopomną się UUR. Delegowani.

Kiedy Konfederacya O. N. od Konfederacyi Woiewództwa Bra-
clawskiego odbiera skargi: że Officyerowie slobody w Bessarabii ma-
jący pod pretekstem zbiegów, poddanych Polskich z krain Rzeczy-
pospolitej, do krain Rosyjskiej wyprowadzać waży się, oświad-
cza tedy UUR. Delegowani, że od Rybnicy, aż do Bohopola w linii
po nad Step Benderki i Oczakewki dla zabezpieczenia Komor i
Łuk Komenda Wojska Polskiego będzie rozciągnięta, i doniosą
JW. Kochowskiemu, że w tej okoliczności do JW. Barona de Bihler
Konsyliarza stanów Rosyji, Konfederacya Generalna poda Notę,
końcem wyznaczenia szczególnej z obu stron Kommissyi dla rozpo-
znania tych krzywd, pomimo wiadomość Najjaś: Imperatorowej

Jeymci całej Rosyji, i mimo iey nayprzychylniejsze dla Rzępltey
zamiary działanych, o których nadgrodenie, i nadal wstrzymanie,
Konfederacya Generalna O. N. jest naytrofkiwszą. Dan w Grodnie
na Iessyi Konfed: Gen: O. N. dnia 24. miesiąca Listopada 1792.

STANISŁAW SZCZ. POTOCKI (L.S.) XZE ALEX: SAPIEHA
G.A.K. G. K. K. M. K.W. i W.X. Lit. K. M.

Dzima Bołcza TOMASZEWSKI.
Sekretarz G. K. Kor:

Z A G R A N I C Z N E.

ANGLIA.

Z Londynu d. 16. Listopada.
Dnia wczorayszego Lord
Kenyon, Hr. de Chesterfield,
i Lord Walsingham przybra-
ni w ceremoniału szaty za-
siedli u rogu stołu naywyż-
sze miejsce.

P. Arnaud Lektor imieniem
J. K. Mci doniośł, że trzy
wyżey wyrażeni, mają moc
prorogować Parlament do
dnia 3. Stycznia R. 1793.

P. Quarme woźny czarney
laski wezwał osoby przyto-
mne, aby słuchały ogłosze-
nia imieniem tey Kommissyi.

P. Hattsel reprezentujący
Oratora i Alderman Watson
w przytomności sekretarzów
i strzegących weyścia imie-
niem ludu Mieyskiego, do kra-
tek się zbliżyli. Skoro prze-
czytano Kommissyi układ,
Lord Kenyon rzecze:

Mylordowie i Mci Panowie!
Mocą Kommissyi J. K. Mci,
która teraz jest ogłoszona i
powagą nam poruczoną te-
rażniejszy prorogujemy Par-
lament do dnia 3. Stycznia
R. 1793. A zatem
Parlament aż do tego dnia

jest odłożony. Na ten więc
dzień zbierze się, aby za-
radzał o publicznych interes-
sach tego Królestwa.

Po takowym ogłoszeniu,
rozeszli się wszyscy.

Rada Gabinetu i Ministrow
naszych tu częsta.—Posłowie
Dworów Madryckiego, Wie-
deńskiego i Turyńskiego u-
stawicznie prawie na konfe-
rencyach są u Sekretarzów
stanu i u Pana Pitta.

Do Admiratów powycho-
dziły rozkazy, aby iak nay-
więcej było w gotowości
okrętów. Okoliczności wszy-
stkie zdają się okazywać, że
Anglia z okazyi Rzępltey
Hollenderskiej wkrótce ia-
kiś uczynić gotuje się za-
mach. Twierdzić nie mo-
żna jeszcze, na którą stronę,
czy za Francją, czy za sprzy-
mierzonymi los padnie.

W przeszły wtorek u Lori-
da Greenville przytomni na
konferencyi byli PP. Pitt,
Burke, i Wynham. Powia-
dają, że w czasie tej roztrzą-
sane było pismo jedno, któ-
re przed kilką dniami wyda-
ł P. Tomasz Payne, oraz twier-

dzą, że od Rządowej władzy wyszedł rozkaz, aby Autora, Drukarza, i rozdawcę tego pisma, iako burzycielow powszechnego bezpieczeństwa do sądu zapozowano. Dnia wczorayszego Generalny Prokurator udał się do Pana Pitt, iżby stosownie do rozpoczęcia tego processu odebrał instrukcyę.

W Ł O C H Y.
Z Rzymu d. 2. Listopada Wojsko na obronę tego Miasta wyznaczone od kilku dni tu przybywa. Zaciągają nowe korpus Kawalerii. Część garnizonu Fortecy S. Anioła do Civita Vecchia wychodzi. Z Turynu donoszą, że bardzo wiele wojska i Artylerii do Alexandryi posłano, i że jeszcze 5. tysięcy do Turynu nadeszło. Oczekują tam różnych jeszcze Regimentów od Nawarryi.

Papież Garnizon w Civita Vecchia różnemi korpusami, wzmocnić kazał.

Flotta Francuzka składająca się z 8 miu okrętów i 4 rech fregat, wyszedłszy jedną z portów Marsylii i Taulon, a 2ga z Portu Brest, złączyła się niedaleko Portu Genui. Weszły niektóre z tych okrętów do Portu Specia, drugie do Genui. Kontr-Admirał nad tą Flottą mający Komendę u Doży był z wizytą z oświadczeniem, iż wszelką zachowają marynarze iego skromność, iako w przyjacielskim kraju, tym czasem

żołnierze i maytkowie gwałtem, co się im podobało, brali.

P. Semonville dawniej od Francuzkiej Rzpłety wyznaczony do Stambułu Posel, znajdował się jeszcze w Genui. Kontr-Admirał częste z nim miewał konferencye. Ztąd wnoszą, że na tych okrętach P. Semonville puści się na morze. Jest też i to mniemanie, że ta Flotta do Archipelagu zmierza, gdzie spodziewają się, że przeszły Posel Francuzki Choiseul Gouffier wydany będzie Kontra-Admirałowi, a P. Semonville za Posła będzie przyjęty.

Drudzy się boją, aby ta Flotta nie wysadziła swych żołnierzy na brzegi bliżkie Rzymu, i tam kontrybucyi nie nakazała.

Król Neapolitański znacznie siły wojenne powiększa. Równie i Dwór Rzymski. Zakon Maltański po odebraney wiadomości, że Konwencya Narodu Francuzkiego, dobra kommanderyi Maltańskich we Francyi będące, kazała przedawać, na wszystkich swoich radach jednomyślnie oświadczył się manifestowanie przeciw zgwałceniu wielu traktatów, z tej przyczyny jest w chęci wojenną przeciw Francyi uczynić wyprawę.

Dwór Turyński na swoje żądania do Dworów Madryckiego i Angielskiego, ogólne ma tylko oświadczenie. Wszyscy się zaprzęgnięciem

własney obrony wymawiają.

Papież w dzień wszystkich SS. w terażniejszych czasach krytycznych Kościołowi Katolickiemu zagrażających, iak naygorętsze modły i wzywanie S. Piotra Apostoła, i S. Piusa V. zalecił. Tym końcem tego Świętego ciała i obraz ku czci wystawić kazał. Po wszystkich Kościołach 8. dniowe nabożeństwo, przy zawraciu teatrów, nakazał. Odpust przy tym zupełny od wszelkiej kłatwy, samę tylko Herezyą wyjąwszy, nadał.

Sardyński Generał Lcutn: Courtis z 10. Officerami o zdradę w Turynie sądzony, ma być exekwowany. Utrata Sabaudyi i Nicyi jest im przypisana.

NIEMCY.

Z Gazety Lipskiej. z Erlangen d. 23. Listop: Wedle nadeszłych tu pewnych wiadomości Seym Rzeszy Niemieckiej na sessyi dnia 19. tego mies: zgodził się większością głosów pomnożyć wojsko nad Contingens zwykłyne dotąd, aż wetroynasób więcej, aby wynosiło 120. tysięcy ludzi. Dnia wczorayszego takowe ustanowienie ogłoszone zostało.

Lifty z tamtych stron donoszą, że Francuzkie wojska w bitwie pod Gessen w Hassyi wyższej o 6. mil od Frankfurtu straciły do 2,000. ludzi, i potem od miasteczka

Ktignstein z znaczną klęską odpartę zostały. Ciż Francuzi okolice pod Sargau opuścili, i do swego kraju pod zamek zwany Sierck cofnęli się. Wszakże tak co się tyć żywności, iako też i ammunicyi, wszystko starali się do kraju swego, i całą zdobycz uprowadzić, i na tym zda się, że w Państwie Trewirskim iesienna ich zakończyła się kampania.

Z Koblenz d. 18. Listopada. Nieomylna jest wiadomość, że 40,000. Austryaków przez wyższy Palatynat, Eger i Frankonią bardzo śpiesznie do Koblenz maszeruie. Dokład wprzód 30,000 Prusaków ma przybyć. Cesarz postanowił osobiście z swoim Ministerium być przy drugiej kampanii, a przynajmniej w bliskości wojska znajdować się, a to dla wczesniejszego dawania rezolucyi.

Dnia 25. Listopada. Pierwsze małe potyczki wojsk Pruskich z korpusami Francuzkiemi dowodzą, że Francuzi nie małe mają straty. W tych dniach 4ry małe były potyczki, w których zginęło do kilku tysięcy ludzi, a w deztererach więcej. — Niewolników Prusacy mają dosyć, i z temi co mają czynić, są w ambarasie. — Koło dnia 28. tego miesiąca, spodziewać się można wielkiej bitwy, w której mniemamy, że Francuzi całe Państwo Mo-

gunckie porzuca. Zwłaszcza że wojsko Hannoverskie już ruszyło na obronę Państwa Haskiego, a Haskie zbliżyło w te strony dla złączenia się z Pruskim.

Z Wiednia d. 21. Listopada. Wojska za odebraniem do marszu ordynansem nieodwłocznie przez Bawaryą ku Frankfurtowi ruszać mają. Tym końcem z kancelaryi dworu tutejszego uwiadomienie do Xcia Bawarskiego jest wysłane, że przechodzące wojsko przez jego Państwa gotowemi pieniędzmi wszelkie potrzeby swoje opłacać będzie. Gdyby zaś pod jakimkolwiek pretextem broniłoby się, to dy się oznajmuje, że wojsko ma ordynans gwałtem nawet przez te kraje przebiegać się, postępując sobie po nieprzyjacielsku.

NIDERLAND.

Z Gandawy d. 15 Listopada. Generał Francuzki *la Bourdonnoy* wziął nasze miasto d. 14. t. m. Magistrat klucze mu oddał. (*) Bito we wszystkie dzwony, i koncerty zegarów przegrywały maszerującemu Wojsku. Przykazał Generał naysurowiej, aby spokojność była zachowana. Herby Cesarzkie zewsząd pozdeymowano, i Karola V. statwę obalono. Magistraty są też same utrzy-

mane. Duchownym w ich nabożeństwie żadney przeszkody czynić nie kazano. Podatki, które za Cesarza, te i daley wybierane będą imieniem Najjaśniejszych Narodów Francuzkiego i Belgów.

Z Brusselli d. 18. Listop. Wczoray przybył tu Austriacki Generał Baron *de Seckendorf* z Trębaczem do Generała *Dumouriera* o zawieszenie broni na dni 8. lecz to mu odmówiono. Cała Flandrya i Brabancya jest w rękach Francuzkich. Dnia 16. t. m. Generał *Labourdonnae* dwa Miasta Lowanium i Mechlinią osadził, a dziś z rana Ostendę i Antwerpią. Ostendnia ta cytadella na żądanie, aby się poddała, godzin 48. sobie do rozmyśłu uprosiła. Dnia 15. t. m. Klub tu ustanowiono. Wczasie sessyi Generał *Dumourier* był przytomny. Wczoray na wielkim placu drzewo wolności wszczepiono. Dokoła tego Generalowie Francuzcy, Oficerowie, żołnierze, i nasi Brusselacy Obywatele współ z sobą za ręce się wzięwszy skakali. Gwardya Narodowa rozwzięlejsza w swym postępowaniu nad innych żołnierzy, z nieszpórow przyprowadziła Kapucynów, i przymusiła ich wraz z sobą około tegoż drzewa do tańca. To pisze Gazeta Berlińska, a Lipska też samą czynność opisując dodaje, że i zakonnice z klasztorów wyprowadzone, i do tańca około drzewa przynaglone były.

(*) Zowią to Miasto po francuzku *Gand*. Jest bardzo wielkie. W 16tym wieku za Paryż ogromniejsze było. Ztąd Karól V. Cesarz, który się w tym Mieście R. 1500. urodził, mawiał żartem: *Je mettrois Paris dans mon Gand*. Wsadziłbym Paryż w moję rękawicę, gdyż słowo *Gand* w francuzkim języku rękawicę znaczy.

DODA.